

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 436/2010-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť K. M., N., a obchodnej spoločnosti F., s. r. o., H., zastúpených advokátkou JUDr. G. N., N., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 14, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5, čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 M Obdo 2/2008 a jeho rozsudkom z 28. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. M. a obchodnej spoločnosti F., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2008 faxom a 15. augusta 2008 poštou doručená sťažnosť K. M. (ďalej len „sťažovateľ“) a obchodnej spoločnosti F., s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“),

ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 M Obdo 2/2008 a sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 14, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 5, čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 M Obdo 2/2008 a jeho rozsudkom z 28. mája 2008 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Zo sťažnosti, z pripojených písomností a súvisiaceho súdneho spisu ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Sťažovateľka je spoločnosťou s ručením obmedzeným zapísanou v oddiele Sro vložke č.... Obchodného registra Okresného súdu Nitra, ktorá má dvoch spoločníkov. Sťažovateľ je majoritným spoločníkom (veľkosť jeho obchodného podielu predstavuje 54 %) a druhým (minoritným) spoločníkom je Ing. E. M. [ďalej len „odporkyňa“ (jej obchodný podiel predstavuje 46 %)]. Z obchodného registra vyplýva, že štatutárnym orgánom sťažovateľky sú dvaja konatelia, pričom každý koná v jej mene samostatne. Posledným konateľom spoločnosti zanikla funkcia 25. júna 2005 uplynutím funkčného obdobia. Od uvedeného dátumu neboli noví konatelia valným zhromaždením sťažovateľky vymenovaní, a teda obchodná spoločnosť už nemá štatutárny orgán a nemá za ňu kto konať.

Dňa 14. novembra 2005 bol Okresnému súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) podaný návrh sťažovateľky, ktorým sa podľa § 149 Obchodného zákonníka na základe rozhodnutia jej valného zhromaždenia domáhala, aby okresný súd svojím rozsudkom vylúčil z obchodnej spoločnosti odporkyňu z dôvodu zneužitia práv spoločníčky. Návrh podal v mene obchodnej spoločnosti F., s. r. o., sťažovateľ, ktorý zároveň udelil splnomocnenie právnej zástupkyňi zastupujúcej sťažovateľov aj v konaní o ich sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pri svojom postupe sťažovateľ vychádzal z rozhodnutia valného zhromaždenia sťažovateľky, ktoré ho poverilo a splnomocnilo na podanie návrhu na vylúčenie spoločníčky – odporkyne – z obchodnej spoločnosti F., s. r. o.

Okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 239/2005-224 z 29. marca 2007 (ďalej aj „prvostupňové uznesenie“) ustanovil sťažovateľa za opatrovníka sťažovateľky v predmetnom konaní. Ako tento súd uviedol v odôvodnení označeného uznesenia, v danom konaní bolo potrebné zabezpečiť ochranu právnickej osobe, ktorá má právnu subjektivitu, avšak v dôsledku neexistencie štatutárneho orgánu, ktorý by mohol za právnickú osobu konať, si nemôže uplatňovať svoje práva na súde, hoci toto právo má podľa ústavy každý vrátane právnických osôb. Ak totiž právnická osoba nemá štatutárny orgán oprávnený konať v jej mene, súd jej môže ustanoviť opatrovníka na konanie pred ním. Podľa názoru okresného súdu boli v danej veci splnené podmienky vyžadované § 29 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) na ustanovenie opatrovníka pre konanie. Na odvolanie odporkyne potvrdil toto uznesenie aj Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“), a to uznesením č. k. 15 Cob 121/2007-233 z 31. mája 2007. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že z dôvodu reálneho naplnenia čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie opatrovníka sťažovateľke podľa § 29 ods. 1 OSP praktickým riešením vzniknutej situácie.

Dňa 20. augusta 2007 podala odporkyňa dovolanie podľa § 237 písm. g) OSP proti uvedenému uzneseniu krajského (odvolacieho) súdu, pretože podľa jej názoru vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Ako uviedla vo svojom dovolaní, s ohľadom na rodinnú väzbu sudkyne krajského súdu JUDr. M. H... nebola zo strany sudcov uvedeného súdu daná záruka nezávislého rozhodovania v danej veci. K tomu ďalej uviedla, že krajský súd nerozhodol o jej námietke zaujatosti. Súčasne podala ešte 7. augusta 2007 podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podanie mimoriadneho dovolania proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu a tiež prvostupňovému uzneseniu. Generálny prokurátor podnetu vyhovel a vo veci podal mimoriadne dovolanie proti obom uzneseniam z dôvodu, že sťažovateľ nebol splnomocnený na zastupovanie sťažovateľky. Z tohto dôvodu nie je jeho prejav vôle právne relevantným prejavom vôle sťažovateľky, v dôsledku čoho má tento nedostatok za následok nesplnenie procesnej podmienky konania. Ide pritom o neodstrániteľný nedostatok spočívajúci v nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania. Okresný súd mal preto konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1 OSP, pretože mal vedomosť o uvedenom nedostatku.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 M Obdo 5/2007 zo 17. novembra 2007 zastavil konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora z dôvodu, že vo veci bolo podané dovolanie odporkyne a začatie konania bráni tomu, aby na dovolacom súde prebiehalo iné konanie o tej istej veci. Následne rozhodol uznesením sp. zn. 6 Obdo 33/2007 zo 17. decembra 2007 vo veci dovolania odporkyne tak, že toto dovolanie odmietol. V odôvodnení svojho uznesenia konštatoval, že v predmetnej veci neexistuje žiadne rozhodnutie nadriadeného súdu o tom, že sudca je vylúčený z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci, a preto nebol daný dovolací dôvod podľa § 237 písm. g) OSP. Zároveň ale uviedol, že *„preskúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 OSP a dospel k názoru, že uznesenie odvolacieho súdu niektorou z väd taxatívne uvedených v ust. § 237 OSP netrpí“*.

Generálny prokurátor v nadväznosti na toto odmietajúce uznesenie najvyššieho súdu opätovne podal mimoriadne dovolanie v danej veci, a to s rovnakou argumentáciou ako predošlé dovolanie. Najvyšší súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom sp. zn. 2 M Obdo 2/2008 z 28. mája 2008 vyhovel mimoriadnemu dovolaniu a zrušil uznesenie krajského súdu z 31. mája 2007, ako aj uznesenie okresného súdu z 29. marca 2007. V odôvodnení namietaného rozsudku sa stotožnil s argumentáciou generálneho prokurátora, na ktorú súčasne odkázal. Podľa tejto argumentácie nebol sťažovateľ konateľom sťažovateľky a nebol ani splnomocnený na jej zastupovanie. Z tohto dôvodu nie je jeho prejav vôle právne relevantným prejavom vôle sťažovateľky. Okresný súd preto nemal v danej veci ustanoviť opatrovníka, ale s ohľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienky konania mal konanie zastaviť. Ako ďalej najvyšší súd dodal, v danej veci nemožno aplikovať § 29 OSP, pretože *„ide v podstate o krajné opatrenie. Obchodný zákonník ako osobitný predpis upravuje postup, ak spoločnosť nemá zástupcu, ktorý za ňu môže konať, akým spôsobom je treba konateľa nahradiť, ak to neupravuje spoločenská zmluva. Tento postup je treba zachovať a ak zákonným spôsobom bude nahradený konateľ (konatelia), potrebný úkon v mene spoločnosti vykoná.“*

Proti namietanému rozsudku najvyššieho súdu smeruje podaná sťažnosť, v ktorej sťažovatelia tvrdia, že ním, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu boli porušené ich označené práva z týchto dôvodov:

Sťažovatelia namietajú v prvom rade porušenie zásady rei iudicatae vyjadrenej v § 159 ods. 3 OSP, ktorú považujú za súčasť princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože najvyšší súd v danej veci rozhodol už predtým uznesením sp. zn. 6 Obdo 33/2007, ktorým odmietol dovolanie odporkyne. Taktiež z dôvodu prekážky litispendencie odmietol najvyšší súd prvé mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré bolo obsahovo totožné s mimoriadnym dovolaním podaným po odmietnutí dovolania odporkyne. Predovšetkým ale bolo mimoriadne dovolanie podľa sťažovateľov založené na námietke, že sťažovateľka nemala procesnú spôsobilosť a nebola riadne zastúpená v zmysle § 237 písm. c) OSP. Najvyšší súd však už v uznesení sp. zn. 6 Obdo 33/2007 uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie aj zo všetkých dôvodov podľa § 237 OSP, pričom dospel k záveru, že žiadny z dôvodov uvedených v tomto ustanovení daný nie je. Sťažovatelia napadnutému rozsudku vytykajú aj zmätočnosť, pretože z neho nie je podľa nich jasné, akým spôsobom mal byť napadnutými uzneseniami porušený zákon. Najvyšší súd sa obmedzil len na konštatovanie správnosti argumentácie generálneho prokurátora. Z uvedených dôvodov sťažovatelia tvrdia nielen porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ale aj základného práva sťažovateľky domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

Sťažovatelia ďalej vytykajú najvyššiemu súdu, že nedoručením mimoriadneho dovolania na vyjadrenie sťažovateľke došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Nepravdivé je aj tvrdenie obsiahnuté v odôvodnení namietaného rozsudku, že sťažovateľka navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť, pretože ho vôbec nemala k dispozícii. Námietky sťažovateľov smerujú aj proti tomu, že v danej veci nebola splnená podmienka na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 OSP, t. j. aby podanie dovolania vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Nie je pritom nijak zrejmé, akým spôsobom môže byť odporkyňa dotknutá alebo poškodená rozhodnutím o ustanovení opatrovníka.

Za nesprávny označujú sťažovatelia tiež právny názor, podľa ktorého nemala sťažovateľka procesnoprávnu spôsobilosť. Spôsobilosť právnickej osoby byť účastníkom konania nie je viazaná na to, či táto osoba má ustanovený štatutárny orgán. Právnická osoba je spôsobilá byť účastníkom konania, pokiaľ existuje a je zapísaná v obchodnom registri. Ďalej uviedli, že Obchodný zákonník aj Občiansky zákonník upravujú rôzne situácie, kedy za spoločnosť ako právnickú osobu môže konať iná osoba než zvolený štatutárny orgán, a to zástupca, pracovník či spoločník. Podľa § 131 ods. 3 Obchodného zákonníka je súd dokonca povinný ustanoviť spoločnosti s ručením obmedzeným opatrovníka, ak za ňu nemôže konať konateľ a valné zhromaždenie neurčí spoločnosti zástupcu. Sťažovateľ v tomto zmysle podotýka, že uznesenie, ktorým bolo schválené podanie návrhu na vylúčenie spoločníčky – odporkyne – ho súčasne poverilo a splnomocnilo ako spoločníka sťažovateľky a na podanie tohto návrhu v mene obchodnej spoločnosti F., s. r. o. Sťažovatelia tvrdia, že takýto postup valného zhromaždenia bol v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako aj zásadami, na ktorých tento zákon spočíva. Keďže teda sťažovateľ mal procesnoprávnu spôsobilosť a bol riadne zastúpený, nebola splnená podmienka prípustnosti mimoriadneho dovolania podľa § 243f ods. 1 v spojení s § 237 písm. c) OSP. Z uvedených dôvodov sťažovatelia namietajú porušenie zásady právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru.

V závere sťažnosti sťažovatelia uvádzajú, že im najvyšší súd napadnutým rozsudkom znemožnil brániť sa proti protizákonnému konaniu minoritnej spoločníčky, a to z dôvodu, že spoločnosť nemá štatutárny orgán. Podľa sťažovateľov *„Je nemysliteľné aby v právnom štáte zákony neumožňovali spoločnosti s ručením obmedzeným a jeho majoritnému spoločníkovi brániť sa voči protizákonnému konaniu minoritnej spoločníčky, ktorá porušujúc svoje povinnosti a zneužívajúc svoje práva bráni riadnemu chodu spoločnosti, a to všetko za účelom dosiahnutia neoprávneného zisku a tým zmenšenia majetku spoločnosti ako aj majetku majoritného spoločníka, ktorému sa tým zmenší hodnota obchodného podielu. Pritom skutočnosť, že spoločnosť nemá štatutárny orgán je spôsobená práve protizákonným konaním minoritnej spoločníčky..., keď zneužívajúc svoje práva bojkotuje zvolenie konateľa, čo je okrem iného jeden z dôvodov podania žaloby o jej*

vylúčenie zo spoločnosti.“. Okrem namietania porušenia už uvedených základných práv sú sťažovatelia toho názoru, že namietaným rozsudkom došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľky mať spôsobilosť na práva podľa čl. 14 ústavy a čl. 5 listiny, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny. S ohľadom na negatívne dôsledky namietaného rozsudku najvyššieho súdu z hľadiska majetku sťažovateľa tvrdia sťažovatelia súčasne porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny.

Splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom udelil právnej zástupkyni v jej mene sťažovateľ na základe spomínaného uznesenia valného zhromaždenia, ktoré obsahovalo aj poverenie sťažovateľa na podanie návrhu súdu na vylúčenie spoločníčky – odporkyne – z obchodnej spoločnosti F., s. r. o. Sťažovatelia súčasne uvádzajú, že pôvodné rozhodnutie o ustanovení opatrovníka stále považujú za právoplatné. Namietaný rozsudok, ktorým bolo toto ustanovenie zrušené, bol vydaný v rozpore so zásadou *rei iudicatae*, v dôsledku čoho nemá žiadne účinky a nemal by ani požívať právnu ochranu.

II.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 20. novembra 2008 uviedla, že ju považuje za zjavne neopodstatnenú. V danej veci podľa jej názoru nedošlo k porušeniu zásady *rei iudicatae*. Najvyšší súd nepovažoval v prípade dovolania odporkyne za naplnený dôvod prípustnosti dovolania, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Vzhľadom na to odmietol jej dovolanie bez toho, aby skúmal vecnú správnosť rozhodnutia. Samotným zastavením konania o mimoriadnom dovolaní preto tiež nemohla vzniknúť prekážka veci právoplatne rozhodnutej.

Ďalej vo svojom vyjadrení podpredsedníčka najvyššieho súdu zdôraznila, že sťažovateľ nebol štatutárnym orgánom sťažovateľky a ani zo žiadnej inej okolnosti

nevyplýva jeho oprávnenie konať navonok v mene uvedenej spoločnosti. Spoločník nebol oprávnený podať návrh na vylúčenie spoločníka zo spoločnosti. Ustanovenie § 29 OSP nie je procesným prostriedkom, ktorým by bolo možné ustanovením opatrovníka konvalidovať procesný úkon – návrh na začatie konania, ktorý urobil v mene subjektu majúceho procesnú spôsobilosť niekto, kto za neho nie je oprávnený konať.

Sťažovatelia vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu zopakovali, že najvyšší súd preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia už v uznesení sp. zn. 6 Obdo 33/2007, pretože uviedol, že uznesenie odvolacieho súdu netrpí žiadnou z väd podľa § 237 OSP. Sťažovatelia napokon opätovne zhrnuli dôvody namietaného porušenia svojich práv.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokuje každý návrh na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, pričom skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia prijatiu návrhu

na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Jednou z náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde je, aby bol tento návrh podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom. S ohľadom na to, že sťažovateľka je spoločnosťou s ručením obmedzeným, bolo nevyhnutné, aby za ňu v jej mene podala návrh osoba, ktorá má oprávnenie za ňu konať. Takouto osobou je predovšetkým štatutárny orgán spoločnosti (konateľ), avšak zákon môže takéto postavenie priznať aj iným osobám.

Zo splnomocnenia z 29. júla 2008 na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom vyplýva, že bolo v jej mene podpísané sťažovateľom. Ako pritom už bolo uvedené v zhrnutí skutkových okolností danej veci, v čase vystavenia tohto splnomocnenia neboli ustanovení konatelia sťažovateľky. Túto skutočnosť potvrdzuje aj výpis z obchodného registra príslušného súdu. Je nesporné, že sťažovateľ v tomto období nebol oprávnený konať v jej mene ani z titulu konateľa, ktorým nebol, ani z titulu spoločníka. Ústavný súd sa preto musel vysporiadať s otázkou, či oprávnenie sťažovateľa nemožno vyvodiť z iného titulu, a to konkrétne z uznesenia valného zhromaždenia, ktorým bol poverený podať v mene sťažovateľky návrh súdu na vylúčenie spoločníčky z obchodnej spoločnosti F., s. r. o. Podľa jeho názoru to tak ale v danom prípade nie je.

Osoby, ktoré v občianskom súdnom konaní konajú za právnickú osobu, vymedzuje § 21 ods. 1 a 2 OSP, ktorý sa v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde vzťahuje aj na konanie pred ústavným súdom. Uvedené ustanovenia pripúšťajú, že v mene právnickej osoby bude konať aj iný subjekt než štatutárny orgán, a to ním poverený zamestnanec, vedúci organizačnej zložky alebo prokurista. V takom prípade však musí takéto oprávnenie ustanoviť zákon, pričom absenciu takéhoto zákonného splnomocnenia vo vzťahu k sťažovateľovi pripúšťajú aj sťažovatelia v samotnej sťažnosti, keď vo svojej argumentácii

odkazujú nie na konkrétnu splnomocňujúcu normu, ale všeobecne na zásady, na ktorých spočíva Obchodný zákonník. Podľa ústavného súdu však takáto argumentácia vo vzťahu k otázke oprávnenia konať v mene sťažovateľky neobstojí, pretože § 21 ods. 2 OSP v záujme právnej istoty pri konaní právnickej osoby vyžaduje výslovné splnomocnenie zákonom. Takéto splnomocnenie sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu v danom prípade nemal.

K uvedenému je nevyhnutné dodať, že nedostatok oprávnenia konať za právnickú osobu nemožno v občianskom súdnom konaní odstrániť dodatočným ustanovením opatrovníka. Takýto postup nemá oporu ani v § 29 OSP, ani v iných zákonných ustanoveniach. Poukaz sťažovateľov na § 131 ods. 3 Obchodného zákonníka je v tomto smere nenáležitý, pretože toto ustanovenie neumožňuje ustanoviť opatrovníka na podanie žaloby, prípadne na dodatočné odstránenie nedostatkov náležitostí žaloby, ale na ochranu práv spoločnosti s ručením obmedzeným v prípade konania o návrhu na určenie neplatnosti uznesenia jej valného zhromaždenia podanom osobami uvedenými v prvej vete § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka. Ustanovenie opatrovníka spoločnosti s ručením obmedzeným (ako odporcovia v konaní o určenie neplatnosti valného zhromaždenia) v prípade, že za ňu nemá kto konať, je za daných okolností nevyhnutným predpokladom ochrany jej práv v konaní pred všeobecnými súdmi.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom nemá zákonom predpokladané účinky preukázania zmluvy o poskytovaní právnych služieb, resp. príkaznej zmluvy podľa ustanovenia § 724 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide pritom o neodstrániteľný nedostatok náležitosti sťažnosti spočívajúci v tom, že sťažnosť nebola podpísaná sťažovateľkou, keďže táto nemala a ani v čase predbežného prerokovania sťažnosti stále nemá zákonným spôsobom ustanoveného konateľa, ktorý by v jej mene konal (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 38/06, III. ÚS 72/08).

Na tomto závere pritom nič nemení ani skutočnosť, že uznesením okresného súdu č. k. 30 CbR/18/2005-333 z 23. septembra 2008 v spojení s uznesením krajského súdu

č. k. 15 Cob/231/2008-380 z 19. februára 2009, ktoré nadobudli právoplatnosť 17. apríla 2009, došlo v priebehu konania k zrušeniu sťažovateľky s likvidáciou a zároveň došlo k ustanoveniu jej likvidátora. Vzhľadom na rozsah oprávnenia likvidátora v zmysle § 72 Obchodného zákonníka, podľa ktorého likvidátor robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti, by totiž ani jeho prípadný súhlas nemohol v danej veci odstrániť nedostatok splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky.

Z tohto dôvodu ústavný súd nevyzýval sťažovateľku na odstránenie nedostatku návrhu a vo vzťahu k nej odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí.

K záveru, že v danej veci nie sú dané podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, dospel ústavný súd aj vo vzťahu k sťažovateľovi. Namietaným rozsudkom boli zrušené rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými bol sťažovateľ ustanovený za opatrovníka sťažovateľky. Obsahom tohto uznesenia boli pritom vymedzené aj jeho možné dôsledky vo vzťahu k jeho ústavne garantovaným základným právam a slobodám, čo bolo rozhodné aj pre predbežné posúdenie ich namietaného porušenia v danej veci. Sťažovateľ totiž namieta toto porušenie nie z hľadiska svojho postavenia opatrovníka, ale ako spoločník sťažovateľky. Konkrétne namieta porušenie svojho práva vlastníť majetok a práva na podnikanie. Ústavný súd si je vedomý, že otázka ustanovenia opatrovníka v konaní pred všeobecným súdom bola v danej veci významná aj pre celkový výsledok konania, pretože sťažovateľka nemala konateľov a bolo sporné, či za ňu mohol podať žalobu sťažovateľ. Ide však len o rozhodnutie procesnej povahy, navyše v súdnom konaní, v ktorom nemá sťažovateľ postavenie účastníka a v ktorom sa nerozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Z už uvedených skutočností je preto zrejmé, že sťažovateľ síce má faktický záujem na vylúčení spoločníčky, výsledok príslušného súdneho konania sa však sám osebe nemôže priamo premietnuť do jeho ústavou a listinou garantovaných základných práv a slobôd. A fortiori takýto dôsledok nemôže mať otázka ustanovenia opatrovníka v predmetnom súdnom konaní.

Ústavný súd dospel k záveru, že ustanovenie opatrovníka v danej veci nemohlo nijako zasiahnuť do základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré by sa vzťahovali na jeho postavenie ako spoločníka. Keďže ich porušenie tvrdí len v tomto rozsahu, ústavný súd odmietol sťažnosť vo vzťahu k sťažovateľovi podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci (návrhu na zrušenie namietaného rozsudku a o priznaní úhrady trov konania) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010